

Áirnar sum køstarennur

Tað er ikki bara luftin og hav-
ið, sum verða dálkæd. Eisini
áirnar fáa sitt. Stórar áir sum
Potomac, Tiber, Seine, The
Thames, Po og Hudson renna
allar fram við stórum idnaðar-
virkjum og verða fyrri hvørt ár-
ið skitnari og skitnari. Ameri-
kumenn sjálvir rópa Mississip-
pi fyrri »Køstarennan í Mið-
vestri«. Og der Rhein skiftir lit
fleiri ferðir um dagin alt eftir
slagnum av olju og øðrum
avlopsevni, sum idnaðarvirkini
leiða út í hana.

Hetta vandamál er sjálvsagt
eisini í Sovjetsamveldinum.
Gjøgnum býin Moskva rennur
Moskva-áin. Hon var fyrr so
nógv dálkæd, at fiskur ikki liv-
di í henni. Men nú hava teir
gjørt so nógv fyrri at reinsa
ána, at fiskurin er afturkom-
in. Í 1971 fóru fiskifróðingar á
royndarveiði í ánni og fingi
130 fiskar av ymsum slag.

Tað kostar ikki lítið at rein-
sa eina heila á. Men ríkiskass-
in stendur aftanfyrri, og mynd-
ugleikarnir hava kravt, at alt
vatn skal reinsast, aðrenn tað
verður veitt út í áir ella vøtn.

Men hvat hendir, um so er,
at eitt virki ikki heldur tær

reinsemsreglur, sum myndug-
leikarnir hava ásett? Tað
hendur tað, at dálking verður
viðgjort sum annað brotsverk,
og teir seku verða revsaðir.
Leiðarin á slíkum virki kann
fáa bót ella verða koyrdur úr
starvinum. Er dálkingin av
grovum slag, kemur fongsul
upp á tal. Til dømis stóð at
lesa í einum Moskva-bláði her-
fyri, at stjórin á flutningsdeild-
ini hjá einum av teimum stør-
stu idnaðarvirkjunum í Mos-
kva hevði fingið 2 ára fongsul
upp á tal. Hann hevði latið bensin,
sum var brúkt til at reinsa mas-
skinlutir við, renna beinleiðis
út í ána.

Sengur og annað órudd

Men reinsing av skitnum vatni
er ikki alt, sum verður gjørt.
Tað er eisini neyðugt at reinsa
sjálvan botnin og bakknar.
Ein máti er at »spula« ána
reina á tann hátt, at tá ið is-
urin bráðnar um várið, verður
hylur gjordur ovarlaga í ánni.
Tá ið hylurin so er fullur, verður
hol gjørt á byrgingina, og so
fer øgilig alda oman eftir ánni
og sópar alt leyst órudd burtur.

Tað, sum ikki verður spulað
burtur á henda hátt, verður
tikið av gravkúm og traktorum.
Í fjór funnu teir millum ann-
að gullmyntir og messingseng-
ur. Átlanin er at alt sliggi og
øll runa skal fáast burtur fram
til 1975, og í staðin skal rein-
ur eyru úr Volgu stroyast
eftir botninum.

Eisini omaná verður Mos-
skva-áin hildin rein. Tveir mas-
skinbátar hava nót ímillum
sin og lofta við henni øllum,
sum kemur flótandi.

Biologar siga, at hvør litur
av vatni skal innihalda minst
4 milligram av oxygen, um
djóralívið ikki skal oyðast.

Fyri 5 árum síðani hevði
vatnið í Moskva-ánni bara 1,5
mg í hvørjum litri. Í dag eru 7
mg/l.

Eitt annað týðningarmikið
tiltøk til frama fyrri heilsuna er,
at teir í Moskva nú fara at
halda idnaðarvatn og drekk-
ivatn fyrri seg á tann hátt, at
idnaðarvatnið fer eina aftur-
latna vatnveiting við reinsi-
verki, sum sendir tað reinsaða
vatnið aftur til idnaðin, so at
tað verður brúkt fleiri ferðir.

Boris Voronin (APN)...

Gomlu bónda- húsini í Depli

Á lögtingi hevur Kjarlan Mohr úr framburðs-
flokkinum skotið upp, at landsstýrið yvirtekur
gomlu bóndahúsini í Depli og varðveitir tey.
Málið kom til 1. viðgerð fríggjadagin, og varð
beint í figgjarnevndina

Á tingfundi seinasta mikudag,
legði Kjarlan Mohr, vegna
framburðsflokkin, fram upp-
skot til samtyktar, um at lög-
tingið heitir á landsstýrið um
at kanna og taka støðu til, at
landið yvirtekur gomlu bónda-
húsini í Depli og varðveitir tey
sum fornminni.

Málið kom til 1. viðgerð á
tingfundi fyrrapartin fríggja-
dagin, og varð beint í figgjar-
nevndina.

stein niðan á fjallið, og tá so
steinarnir rullaði omanaftur,
neyddist hann at bera hann
niðanaftur. Halt tú bara áfram,
eg kann vísa teg um, at gevst
tú ikki við tínum Sisýfosar-
beiði, og verður tú aðrenn
langt umliður at falla til
kniggja av móði.

Virkisfúsar.

* * *

Fiskimarkið út

Stjórn Klaksvíkar Útróðrarfel-
ags hevur sent skriv til Føroya
løgting um, at fiskimarkið
verður flutt út beinan vegin.
Nú veit eg ikki, um allir út-
róðramenn í Klaksvík siga tað
sama, men eg rokni við, at eitt
fleirtal er aftanfyrri; men eg hal-
di ikki, at eitt fleirtal av øllum
fiskimennum í Føroyum, sum
ynska fiskimarkið útflutt.

Lat okkum siga, at eitt fleir-
tal av lögtingsmönnum atkvøða
fyrri at flyta markið út á 70
fjórðingar beinanvegin. Um nú
tey lond, sum driva fiskiskap
um Føroyar, siga, vit fiska inn
at 12 fjórðingum sum vant,
hvør skal kapp veirarnar, eg
haldi ikki, at Danmark fer at
kapp veirarnar, so megu vit
sjálfir kapp teir og tað verður
ikkí so líktil, og so hava
vit eitt toskakrigg.

Men um tey lond sum fiska
við Føroyar siga, ja vel, og øll
lond flyta út á 70 fjórðingar,
so koma øll okkara fiskiskip
heim á okkara grunn at fiska,
ta verður trøngt á Føroya-
grunni.

Teir sum hava reikað runt
um okkara land og havt rumb-
ulfundir, eru nógvir landkrabb-
ar, men teir eru væl lærdir og
hava ivaleyst góð pappír, og
eru øklókíra, men tað er bara
tað, at teir halda okkum, sum
ikkí hava pappír vera tápu-
lígir; men tá ið ein klókur fer
skeivur, fer ongin so skeivt
sum teir, og eg haldi, at teir
eru farnir so skeivt, at tað
reittast ikki aftur.

Teir eru arbeisdonur fyrri
ísland.

Ein eldri útróðramaður.

Poul J. Olsen, úr javnaðar-
flokkinum, segði seg vilja taka
undir við uppskotinum, og
segði seg vera samdan í tí, sum
uppskotstíllarin hevði flutt
fram í viðmerkingunum, at tað
mangan valda trupulleikar hjá
teimum, sum búgva í húsunum,
tá fólk vitjar húsini. Hann
mælti til, at málið fór til 2.
viðgerð, uttan nevndarviðgerð.

Knút Wang, úr fólkaflakkinum,
helt, at reglur áttu at verið
gjordar fyrri húsini, eins og fyrri
onnur friðað hús í Føroyum.

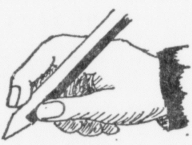
Ashjorn Joensen, landsstýris-
maður, segði seg verða samdan
við teir tingmenn, ið høvdu
havt orðið framanundan, at
tað verður neyðugt við eini
heilðarloysn fyrri tey, sum eru
friðað. Hann nevndi, at kann-
ingar fara at verð settar í verk
seinni, sum skulu hava til enda-
máls at avgera, hvørji hús
skulu verða friðað í framtíðini.
Hann segði, at landsstýrið fór
at taka vel ímóti uppskoti
framburðsflokksins.

Hákon Djurhuus, úr fólka-
flokkinum, helt, at fleiri felags-
skapir, sum høvdu til endamáls
at gera møguleikar fyrri varð-
veiting av tí, ið hevur søgu
aftanfyrri seg, áttu at verið
stovnaðir kring í landinum.
Slikir stovnar, segði Hákon,
kundu skipa fyrri ymiskum til-
tøkum, og latið tilfar til for-
minnisavnið í Havn, og kun-
du felagsskapirnir síðan fingið
pening frá tí almenna til frama
fyrri virki teirra. Hákon helt
tað vera beint, at forminnis-
nevndin í Norðoyum slapp at
luttaka í teim viðurskiftum,
sum fara at gera seg galdandi í
samband við yvirteku lands-
stýrisins av húsunum í Depli,
um slik yvirteku verður framd.

Kjarlan Mohr, úr framburðs-
flokkinum, sum legði uppskot-
ið fram, takkaði fyrri viðgerð-
ina, ið tingmenn høvdu givið
uppskotnum. Hann helt tað
vera beint, at slíkt, ið hevur
søgu aftanfyrri seg, verður frið-
að, men samstundis er at hava
í huga, at tá slikar friðingar
fara fram, so eigur eisini tað,
sum friðað ella yvirtikið er, at
verða hildið viðlíka. Hann
helt, at ov lítið varð gjørt, tá
talan er um viðlíkahald, og
visti á einstøk dømi um hetta.

— Uppskotið frá Poul J.
Olsen, um at beina málið til 2.
viðgerð uttan nevndarviðgerð,
varð tikið aftur, og málið varð
síðan beint í figgjarnevndina.

B
R
Ø
V



Sisýfosarbeiði tjóðveldismanna

Mær hevur ongantið dáma hesi
lesarabrevini, sum einans eru
fylt við argumentleysari útspill-
ing, havi ikki hildið tey vera
andsvor verd. At eg her geri
eitt undantak, hevur sína orsök
í tí lesarabrevi, sum stóð í
14. 7/2 undir merkinum
»Troyttur«. Tað er ikki nógv at
taka seg aftur í, at tann sum
brævið hevur skrivað er sami,
sum skrivar u.l. trýðingin av øll
um lesarabrevunum í 14. Stór-
ur partur av hesum trýðingi er
vigdur perfidum áløpum á lög-
mann og javnaðarrørslna í
Suðuroy.

Aftaná ein langan orðavast-
ur um fótakulda, kalendar, vátar
og holutar hosur, skrivar
»Troyttur«. Nú góðu harrar,
fyrri trimum árum síðani leyp
fyrsta urðin oman, og tað fara
fleiri komandi, tað er eyðvitað.
At tað er Suðurfisk, ið »Troytt-
ur« her hugsar um er onki at
ivast í. At hann ynskir eftir
fleiri slíkum omanlopum skjili
eg væl, teir fingi jú ein heilan
tingmann burtur úr urðini.
Men tey vóru sum onki fingur,
men minst, arbeisfólk og út-
róðramenn. Hesi skulu nokk
vita at ansa sær fyrri tjóðveldis-
omanlopum eina aðru ferð.
Meðan vit eru við Suðurfisk:
Nær fáa vit úrslitið av tí kann-
ing, sum er gjord viðvíkjandi
orsøkunum til at hetta virkið
fór á heysin? Landsstýrið ját-
taði stóra peningangod til hetta
endamál. Nógv eru tey í sunn-
ara parti av oynni, sum í spenn-
ingi biða eftir loysninginum
uppá Suðurfisk gátuna.

Tú sigur, at tú ert sosialistur,
og at hugsjónirnar hjá Marx
og Engels er besta politiska
stavnháldið. Latum okkum
okkum kanna eftir um tað eru
hesar hugsjónir, ið tú stríðst
fyrri. Tú skrivar: »Jú, alt stóð
í besta blóma, tá ið javnaðar-
rørslan tók seg upp her suðuri,
men sum kunnugt er alt steds-
aði. Skuldin er tykkara einans
..... Hugsan tykkara hevur
einans verið niðurbrotan av tí
kapitalistiska fyriraksseminum
..... Viðmerkingar til tín so-
sialistiska vilja eru óneyðugar.
Hann kann ikki avsnannast dygg
ari enn tú ger sjálvur.

»Tvorármenn, latið tykkum
ikkí villileiða meira.« rópar tú,
og biður okkum síðan fara
suður tli Vágs, og har hyggja,
hvát ein maður kann útrættað.
Her hugsar tú óivað um fel-
agsmarknaðarumboðsmannin
og tjóðveldistingmannin, sum
lopið, fyrri trimum árum síðan
føddi. Mær kunnugt hevur hesin
felagsmarknaðar-agentur ikki
verið arbeisgevari í Vági,
men ein Belgisk fyrirøkta, sum
leitað eftir einum agent í Fø-
royum — og sjálvandi var tað
ein tjóðveldistingmaður, ið
bjóðaði seg fram. — Annars
tykkir mær tað lögdi, at tað skal
verða vordin góður tjóðveldis-
politikur, at vit skulu gerast
rávorútflytraar, og at útlend-
skur kapitalur skal yvirbjóða
bygdaflakavirkini, og taka rá-
vøruna frá teimum.

Aheitanann frá »Troytta« til
Tvorármenn um, at virkið fyrri
eitt líkandi lop verður á Tvor-
oyri, fer ivaleyst at gera hann
enn troyttari. Tann maður og
tann politikur, sum tú ætlar

at urðin skal endurføða er okk-
um alt ov kendur. Spyrr hann,
hvi onki fiskivirki kom á Hvíta
nesi fyrri 10 árum síðani. Spyrr
hann, hvi onki virki kom á
Drelnesi og bið hann greiða
ter frá tí virki, sum hann er
stjóri fyrri og tess søgu. Tú sig-
ur, at tú ert sosialistur, spyrr
hann hvørjum hann samarbeið-
ir við í bygdaolitikkinum og
hvørjum áhugamálu hann
tenir. At hesin maður, eins og
felagsmarknaðarumboðsmaður
in, sum 14. er so errin av, er
ógvuliga ósmæðin vita vit. Tá
Tvorármenn vóru komnir vel
áleiðis við fyrirreikingunum til
nýtt fiskavirki, tekur hann av
sinum eitingum, meðan hann
sat í tinginum sum varamaður,
og setur uppskot fram um at
seta slíkt virki á stovn. At
hann kemur sær. Ein maður,
sum gjøgnum alt sitt politiska
liv, hevur verið verið órinda-
sevinur hjá afturhalds- og sam-
bandskreftunum hjá í bygðini
— mótarbeitt verkafólkunum og
tænt afturhaldskapitalinum.

Annars skal eg geva tær rætt
í, at bakkostini her hava verið
fleiri enn aðrastaðni. Sjálvur er
tú eitt av prógvunum fyrri at so
hevur verið. Politikkur aftur-
haldsins hevur havt sum aðal-
mál at skóða har sum javnaðar-
rørslan hevur verið sterkast.
Fólkið skal revast, si tað trýr
uppá eitt rettvísari samfelag,
eitt samfelag uttan stættarmun,
hvar øll hava líka møguleikar
og sjálvsagdan rætt til vinnu.

At enda kann eg ugga teg
við, at hugsjónirnar og viljin
ongantið hava staðið sterkari
enn nú, og fer fólkið her eisini
at sýna tað í verki.

Tú sigur, at tú ert vordin
troyttur. Eg skjili teg væl. Tú
kennir óivað Sisýfosmytuna.
Mytuna um Sisýfos sum var
dømd av gudunum at bera ein